

Foaiia românească

Vineri
14 august
1998

Anul I
Nr. 33

(Serie nouă)

Săptăminal al românilor din Ungaria ❖ Fondat în 1951 ❖ 8 pagini ❖ 20 forinți

Donații pentru România

E drept că cetățenii din Ungaria nu au aflat prea multe amănunte despre inundațiile, catastrofele naturale din România ce au avut loc în vara aceasta. Totuși, după sesizarea marii calamități, diferite organizații de binefacere, dar și multe alte instituții, comunități religioase și mulți-mulți oameni, cetățeni simpli ai țării noastre, au inițiat acțiuni de ajutorare în cele mai diverse modalități. Toate aceste acțiuni au fost călăuzite de dorința de a-i sprijini pe cei aflați în impas.

Despre inițiativa apatenilor și bătâniilor i-am informat deja pe cititorii noștri.

Recent am aflat de la **Gheorghe Grósz**, președintele *Autogovernării minoritare române din Békéscsaba* că cetățenii maghiari de naționalitate română din reședința județului Bichiș au inițiat o acțiune de ajutorare și sprijinire a cetățenilor sinistrați din România. Românii din Békéscsaba – în scurt timp – au adunat alimente în valoare de 2 milioane de forinți. (Printre altele, 1000 kg de făină, 1960 kg de zahăr, 1100 kg de conserve, 155 de litri de ulei vegetal...)

De altfel, acțiunea a fost coordonată de **János Priskin**, secretarul pe județ al Crucii Roșii. La predarea donației, ce a avut loc la Békéscsaba, pe lângă reprezentanții românimii din oraș, a fost de față și **Petru German**, primarul orașului Lipova.

Prin urmare, săptămîna trecută, un autocamion încărcat cu alimente a pornit spre România, unde donațiile făcute din suflet urmează să amelioreze marile pagube provocate de ape oamenilor din orașul Lipova.

- tj

În atenția Cititorilor!

În urma „transferului” de la Oficiul Primului Ministru la Ministerul Justiției, Oficiul pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria și a schimbat adresa și numărul de telefon.

Noua adresă:

Oficiul pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria

1113 Budapesta, Újpesti rakpart 31.

Tel.: 06/1/359-7600, 06/1/329-4650

Inițieri de alegeri în 22 de localități

După cum este cunoscut, conform Legii electorale, minorităților din Ungaria le-a stat la dispoziție 10 zile ca după desemnarea de către președintele țării a zilei alegerilor autogovernărilor din anul 1998, să inițieze – la primăriile locale – și alegeri ale autogovernărilor minoritare, în cazul nostru, române. Iar cele 10 zile au expirat la 10 august, ora 16.

Conform unor informații încă neoficiale – spre satisfacția noastră – numărul localităților în care trăiesc cetățeni aparținători minorității române în care au fost înaintate formularele de inițiere a crescut considerabil, aproape s-a dublat față de cel înregistrat la alegerile locale din anul 1994. În acest context se poate evidenția o creștere a numărului de cereri în localitățile județului Hajdú-Bihar (de la 3 la 8) și a celui din Capitală (în 4 cartiere) unde în ciclul trecut n-a fost înființată nici o autogovernare minoritară română. Informațiile de ultimă oră prezintă deci inițierea de alegeri în opt localități din județul Bichiș, în două din județul Csongrád, în opt localități din județul Hajdú-Bihar și în 4 cartiere (II, V, VII și XI) din Budapesta, cartierele fiind considerate – conform Legii electorale – localități aparte. (k)

Ziua culturală a românilor din Ungaria

Conform deciziei Prezidiului Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria *Ziua culturală a românilor din Ungaria* – în acest an – se va organiza pe data de **26 septembrie a.c. la Chitighaz**.

Ideea de bază a inițiatorilor – A.Ț.R.U. și Autogovernarea minoritară română din Chitighaz – a fost și de astă dată organizarea unei zile de cultivare a limbii materne, de prezentare a valorilor cultural-artistice ale minorității noastre, întărirea relațiilor dintre autogovernările minoritare, dintre diferitele asociații, cluburi, echipe de păstrarea tradițiilor, asigurîndu-se un bun prilej de întâlnire a oamenilor de naționalitate. Pe de altă parte, organizînd inițiatori zi, se urmărește și antrenarea locuitorilor de la sate, ambiționarea unor activiști care să mobilizeze cît mai mulți cetățeni de naționalitate română. La manifestarea din Chitighaz urmează să se întâlnească echipe artistice, formații de tineret, dar și interpreți individuali.

Ca prim punct al programului Zilei culturale din acest an, va figura *darea în folosință a noului sediu al Autogovernării pe țară*, în orașul Giula.

Înscrierile celor care doresc să participe la acțiunea pe țară din Chitighaz se pot face pînă la 5 septembrie a.c. la forurile organizatorice, unde se pot primi și alte informații.

(j)

Turiștilor se propune

Ocolirea punctului de frontieră Bătania

Direcția de Grăniceri din Orosháza propune turiștilor care vor să plece spre România să ocolească punctul de trecere rutieră a frontierei Bătania-Turnu și să ia direcția spre cele din Micherechi-Salonta și Giula-Vărșand. După cum s-a accentuat, punctul de trecere de la Bătania, în ultimile săptămîni a devenit supraaglomerat, ceea ce se explică înainte de toate prin blocarea punctului de trecere de la Nădlac.

Un exemplu demonstrativ: în luna iulie la Bătania au trecut granița cu 88 la sută mai multe persoane față de aceeași lună a anului trecut, ceea ce înseamnă în total 174 mii de călători.

(k)

● **Dificultățile profesionale ale unui publicist cu premierul țării**
(Pag. a-2-a)

● **Trei țări, trei regiuni, trei orașe în oglinda folclorului**

(Pag. a 6-a)

● **Ortodoxia (Supliment)**

Dificultățile profesionale ale unui publicist cu premierul țării

István Eörsi (fost Schleiffer) are 67 de ani, este scriitor, poet și traducător de opere literare. În anul 1957 a fost condamnat la închisoare pentru participare la revoluția din 1956. În anul 1960 a fost amnistiat. Are multe scrieri publicistice, volume de poezii și drame.

În numărul din 22 iulie 1998 i-a apărut, în cotidianul *Népszabadság*, un articol intitulat „*Szakmai nehézségeim Orbán Viktorral*” (Dificultățile mele profesionale cu Viktor Orbán.) În această scriere sînt semnalate și redactate foarte fin anumite constatări referitoare la noul nostru premier și la unele împrejurări legate de acesta.

De la început, autorul clarifică: nu în calitate de cetățean maghiar, de scriitor sau suporter de fotbal are de furcă cu Viktor Orbán, ci în calitate de publicist.

Autorul expune cum că, din punct de vedere profesional, cei doi premieri precedenți, aleși în mod liber, i-au fost pe plac. După părerea lui Eörsi, din József Antall s-a revărsat un „fluid horthyst”, iar din Gyula Horn „aburi kadariști”, dar acestea nu înseamnă o caracterizare ideologică și nu se referă la ei pentru ale respinge toate măsurile și sugestiile. Premierul Antall și-a dat seama că Ungaria trebuie concordată așteptărilor și instituțiilor unui mediu mai democratic decît cel în care s-a găsit Europa între cele două războaie mondiale, iar lui Horn nici prin minte nu i-a trecut să lichideze pluralismul. Din contră, el a construit „capitalismul de gulaș” (gulyáskapitalizmus), spre marea bucurie a nomenclaturii kadariene de pe vremuri.

Autorul afirmă că nu a putut să greșească prea mult atunci cînd s-a exprimat despre cei doi premieri anteriori, deoarece s-a putut baza pe instinctele sale de publicist, cel puțin din punct de vedere al ordinii sale de valori. În schimb Orbán îi dă de furcă prin dificultăți profesionale. Acest premier și-a făcut anii de școală politică într-o perioadă de tranziție, astfel a scăpat de unilateralitatea educației monolitice. Nu a fost crescut în umbra unui singur „...ism”, gust sau ordine de valori, din care motiv nici nu este legat de niciun curent ideologic. A fost doar consecvent față de sine, cînd nu pe baza principiilor sale și-a ocupat locul pe paleta politică, ci mai întîi și-a căutat locul considerat cel mai potrivit, și poate mai tîrziu va încerca să decidă că de aici înainte care concepții și în ce fel vor putea fi validate. De aici se poate deduce că Orbán consideră categoriile morale drept străine de sfera politicii, ceea ce nici nu tănuiește. Se poate imagina că în afară de politică – în viața particulară sau în sfera culturii – îi atribuie moralității un rol important, dar în politică admite doar principiul de utilitate. Publicistul nu-i poate pretinde premierului reguli de joc morale, fiindcă pe acel teren pe care joacă Orbán, aceste reguli nu sînt valabile.

Regulile de joc ale noului premier sînt bărbătești și lipsite de scrupule. Principiul său de bază, redactat fin, este următorul: „Căteaua aparține cîinelui mai tare”. Se poate oare polemiza asupra acestui principiu? În posesia majorității parlamentare și în interesul revendicării puterii nelimitate a presei, partidul tinerilor democrați declară că cine nu este membru al partidului guvernamental, aparține opoziției, chiar și atunci cînd sprijină partidul guvernamental în mod public și năzuințele sale sînt premiate prin funcții guvernamentale. Publicistul care argumentează împotriva acestei concepții se face de rîs, deoarece lumea cîinilor recunoaște doar argumentul colților. Nu se merită a provoca discuție morală sau ideologică cu Orbán. Pre-

mierul consideră și ideologia drept corp străin în politică. Dar fiindcă în orice activitate politică e necesar și un mic alibi ideologic, Orbán a căutat un balon mare, care poate fi umplut, după plac, cu gaz. A scornit cuvîntul de „polgár” (în limba maghiară înseamnă: burghez, cetățean, orășean, citadin, etc.), care în Ungaria pînă acum nu a fost „consumat” și s-a putut interpreta în mai multe feluri. După interpretarea lui Orbán, în afară de dînsul și membrii partidului său, „polgár” este acela care tocmai se află în alianță cu acest partid. Această teorie nu poate fi atacată de nici un publicist care se apreciază puțin, fiindcă atunci ar dovedi el singur că nu e „polgár”. Această definiție poate fi obiectată doar de din afară, însă ceea ce provine din exterior, după definiție, nu înseamnă glasul acelora care sînt „polgár”, deci se poate neglija.

Fiind conducător de partid în opoziție, Orbán a recurs la arme ideologice. De exemplu, a calificat guvernul Horn drept străin, iar pe liberii democrați i-a numit „dăunători”, antinaționali premeditați. Abia după mai mulți ani – declară autorul despre sine – și-a dat seama că e un naiv, ca oricare publicist care se agită în cazuri de acestea. Orbán prin formulările sale rafinate, a urmărit doar să cîștige voturile celor de dreapta care s-au dezamăgit de partidele proprii. Ceea ce i-a și reușit. Strategia electorală a lui Orbán a fost călăuzită de o mentalitate asemănătoare. Redactorii programului său economic au fost exponenți care au promis marea cu sarea, iar după victoria electorală ei au fost puși la rezervă, „la cutie”. Apoi „a scos din pălărie” alți economiști, specialiști cumpătați, excelenți, care au măturat la o parte promisiunile, neavînd nici o obligație cu ele. În timp ce aceasta se consideră o imoralitate, omul poate să se considere complice, fiindcă se bucură de cotitura (pálfordulás) premeditată. Scutirea economiei de palavrele populiste este o chestiune vitală și e bine că în această problemă Orbán nu scapă din mînă hățurile. În alte privințe însă are timp, fiindcă a acumulat alegătorii de dreapta nu prea euroconformi, cărora trebuie să le ofere ceva, de exemplu nițică performanță de maghiarime. Putem doar spera că și din aceasta va mai ceda, îndată ce contradicțiile ascuțite cu vecinii vor începe din nou să pericliteze șansele de integrare europeană. Cea mai intimă problemă politică pentru Orbán poate fi la ora actuală: cînd, în ce ritm și în ce fel de prezentare se va putea distanța de promisiunile sale populiste și naționaliste, fără să piardă încrederea alegătorilor săi populiști și naționaliști.

Ce poate să facă publicistul cu o mentalitate mai simplă față de o personalitate atît de complicată? – Își pune întrebarea autorul. Alegătorii de dreapta ai lui Orbán nu pot fi invidiați. Pe deasupra: o să-i înhațe și pe micii agrarieni! Și apoi ce va urma? Pe o politică de rațiuni, ascuțită, dar fără spirit, nu se poate construi o societate civică compusă din citoyeni (polgár, állampolgár). Pe durată scurtă, autorul îi dorește lui Orbán succese, dar pe lungă durată consideră zdrobitoare năzuința spre scop, dacă scopurile se schimbă ușor, la inspirația necesităților tactice. Totuși, autorul nu poate să-i spună părerea pe față, după plac, lui Orbán, ca predecesorilor acestuia. Nu poate aduce argumente morale și ideologice, după cum nici peștii nu pot fi convinși ca de acum încolo să respire prin plămîni.

Nici nu le-ar face bine.

Gheorghe Santău

Întrevedere V. Babiuc – J. Szabó

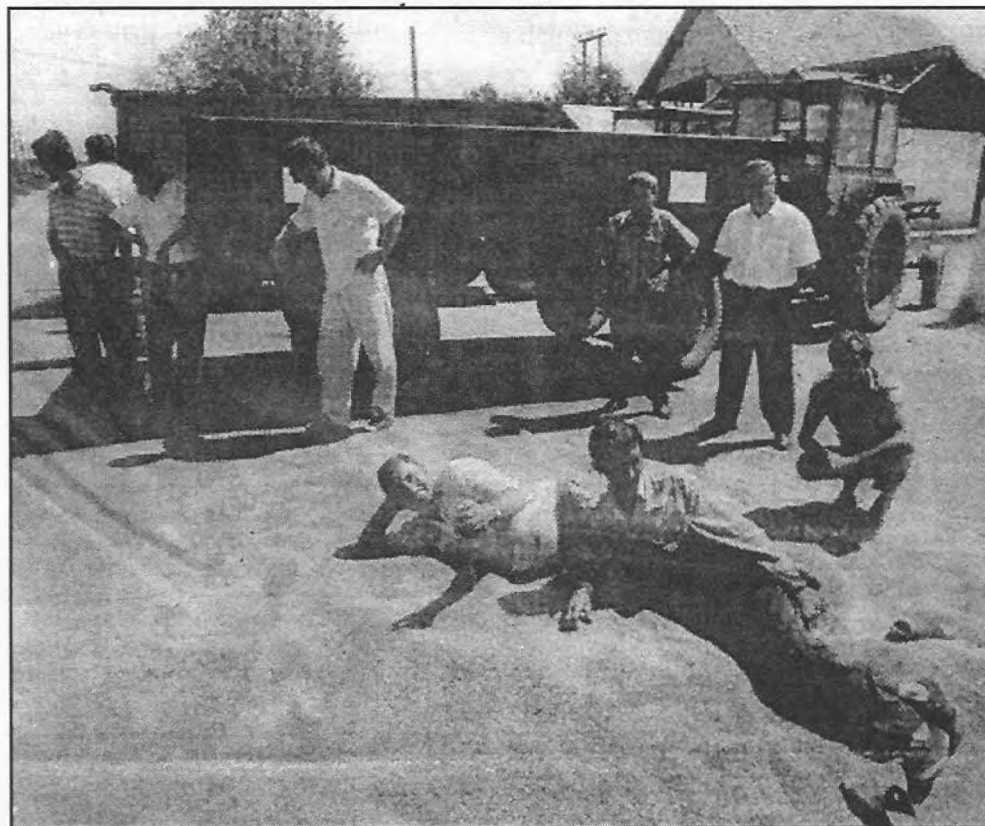
Continuarea colaborării militare dintre Ungaria și România

În prima zi a săptămîinii, la 10 august, la Băile Felix (stațiune balneară aparținînd municipiului Oradea, reședința județului Bihor, România) s-au întîlnit și au purtat tratative oficiale miniștrii apărării naționale din Ungaria și România.

Întrevederea dintre Victor Babiuc și János Szabó s-a încadrat în seria contactelor trimestriale dintre miniștrii apărării celor două țări, atestîndu-se și prin aceasta continuarea permanentă a bunelor relații dintre cele două ministere.

Conform declarațiilor celor doi miniștri ai apărării naționale, făcute în cadrul unei conferințe de presă la încheierea convorbirilor oficiale, s-a ajuns la un acord deplin în toate aspectele puse în discuție, anume: raporturile bilaterale, colaborarea în domeniul industriei de apărare, finalizarea batalionului comun româno-maghiar de menținere a păcii, pregătirea conferinței ministeriale de la Viena, din luna noiembrie anul curent, relațiile internaționale și situația din Kosovo, Iugoslavia.

Sînt bucuroși că dintre vecini tocmai cu omologul meu român m-am întîlnit prima dată, cu atît mai mult, deoarece pentru noi are o importanță deosebită relația cu România – a declarat János Szabó, adăugînd în continuare că și pentru Ungaria este un interes fundamental ca România să devină cît mai curînd membru în N.A.T.O. La rîndul său, Victor Babiuc a relevat că buna colaborare din domeniul apărării va contribui benefic și la îmbunătățirea relațiilor dintre Ungaria și România în plan general, mulțumind, totodată pentru eforturile pe care le depune Ungaria în vederea aderării țării sale la N.A.T.O.

La punctele de frontieră Nădlac, Vărșand și Curtici

Protest împotriva traficului produselor agroalimentare ungare

Agrostar – federația sindicală a agricultorilor din județul Arad – a amenințat pe ziua de 10 august a.c., cu blocarea punctelor vamale de la granița din Ungaria (Nădlac, Vărșand, Curtici) pentru a protesta față de concurența neloială a traficului de produse agroalimentare ungare. Producătorii români cer aplicarea în agricultură a aceluiași regim fiscal ca și cel practicat în Ungaria, anume subvenții pentru producătorii agricoli, prime de export, etc. Între timp, s-a dat publicității că o delegație de la Budapesta va face o vizită la București pentru clarificarea și soluționarea acestei probleme. Acțiunea agricultorilor arădeni, pînă la ora încheierii ediției săptămînalului nostru, nu a fost declanșată.

Pedagogi români din Ungaria

Două săptămîni la Cursurile de vară din Sinaia

Noi, cei care-i aparținem unei naționalități, ne dăm seama pe zi ce trece că în păstrarea unei minorități naționale, cel mai important factor îl constituie limba, cu ajutorul căreia se cultivă și promovează tezaurul folcloric strămoșesc, tradițiile, datinile populare, cultura specifică unei etnii. În cazul nostru, astăzi în special școala îndeplinește printre altele și rolul de îmbogățire a bagajului de cunoștințe de limbă maternă. Pentru ca tineretul școlar să fie instruit în mod adecvat și eficient, cadrele didactice au obligația să efectueze periodic un anumit număr de ore de perfecționare pentru a-și reîmprospăta cunoștințele acumulate la diferitele instituții de învățămînt superior. În această ordine de idei pedagogii de limba și literatura română anual se înscriu la diferite cursuri de perfecționare organizate în țară sau în România, cu scopul primordial al ameliorării învățămîntului de naționalitate română din țara noastră.

În această vară, 15 pedagogi din școlile românești din Ungaria au luat parte la Cursurile de vară și Colocviile științifice de limba, literatura, istoria și arta poporului român, organizate sub auspiciile Universității din București, între 24 iulie-17 august a.c., la Sinaia. Prin intermediul referenței Viorica Fábîán, de la Biroului Național de Servicii pentru Învățămîntul Public, la recenta acțiune internațională s-au asigurat locuri de participare și pentru profesori de specialitate din Ungaria, printre cursanți numărîndu-se cadre didactice din localitățile: Aletea, Bătania, Békéscsaba, Bedeu, Săcal și Giula.

După două săptămîni petrecute la Sinaia, am stat de vorbă cu profesoarele Mihaela Bucin, Ana Secan Navratil și Maria Rus, primind informații privitoare la zilele cursurilor de vară ale Universității București, ajunse la cea de-a 39-a ediție.

— Am fost primiți cu mare căldură, ca și ceilalți participanți sosiți din diferite țări ale lumii, ca: Anglia, Belgia, Bulgaria, Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Grecia, Italia, Iugoslavia, Japonia, Macedo-

nia, Republica Moldova, Polonia, Rusia, Slovenia etc. Și tot timpul ni s-a acordat o atenție deosebită. Am fost cazați în Complexul „Cumpătul”, într-un mediu plăcut și a fost evident că organizatorii au făcut

eforturi deosebite ca noi să ne simțim bine, mai ales dacă ne gîndim la situația economică actuală din România.

— După deschiderea festivă a cursurilor a urmat testarea cunoștințelor participan-

ților, aceștia fiind ulterior repartizați pe grupe, pe baza cunoștințelor de limbă și a opțiunilor individuale. Înainte de masă am participat zilnic la cursuri practice de limbă română, literatură sau metodică și la seminarii speciale. Printre temele abordate amintim cîteva: Romanul românesc interbelic; Neologia lexicală în perioada 1960-96; Acordul în limba română; Clasicitatea artei vechi românești etc. Conferențiarilor ca și profesorii îndrumători au fost personalități importante ale culturii românești: Eugen Simion, președintele Academiei Române, Răzvan Teodorescu, membru corespondent al Academiei Române, Nicolae Saramandu, Alec Hanță, istoricul Dan Berindei.

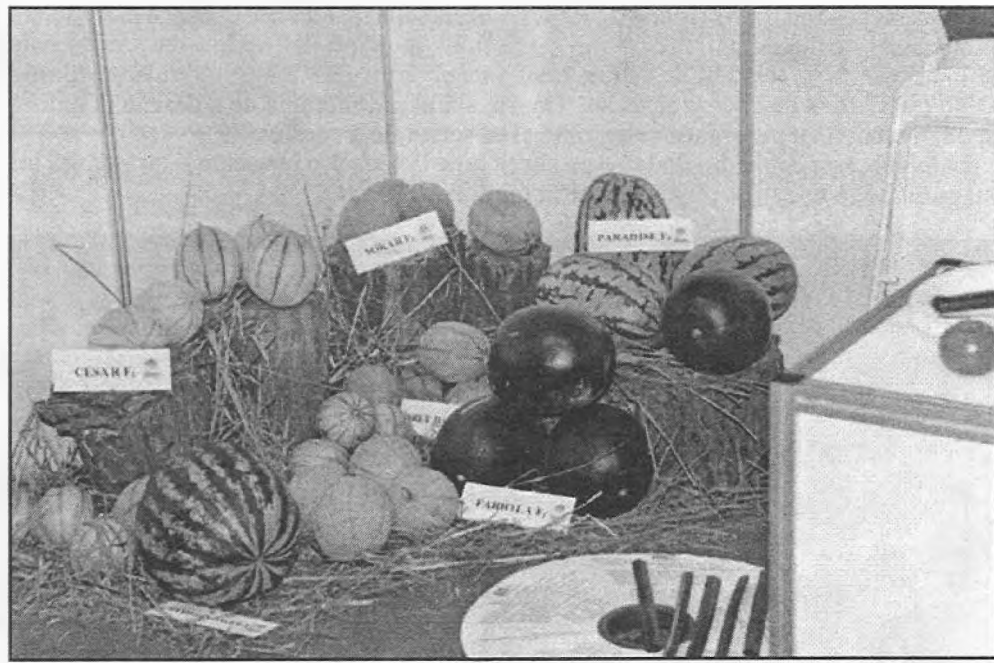
În afara ocupațiilor de specialitate, participanții au făcut excursii, au cutreierat Munții Bucegi, au vizitat mai multe obiective istorice și turistice din Sinaia și Brașov; au fost la Castelul Peleş, Stîna Regală, Piscul Cîinelui, Poiana Brașov, Cetatea Bran, Casa Memorială „G. Enescu”. Au auzit și cîteva minunate concerte de muzică clasică. Ca și alte grupuri, cadrele didactice din Ungaria au organizat o reușită seară națională, în care au încercat să prezinte specificul maghiar în general cît și cel de etnic românesc, în special.

După două săptămîni de neuitat și supraincercare în conținut, cadrele didactice s-au reîntors în Ungaria cu cadouri (volume și casete), cu cîte-o diplomă și o adeverință care dovedește că au efectuat un număr de 52 de ore la cursul respectiv (în cadrul Universității din București, Facultatea de Litere — Cursurile de vară din Sinaia) și cu gîndul la gustoasa mămăliguță, salată de vinete, ciorbă, specifice gastronomiei românești și cu speranța că la anul din nou vor fi prezente la Sinaia. Prin intermediul acestui articol, participanții doresc să le mulțumească organizatoarei Viorica Fábîán, directorului Cursurilor, prof. dr. Silviu Angelescu, cît și profesorului îndrumător dr. Petre Duțu, conducătorul seminarului de metodică organizat special pentru pedagogii români din Ungaria.

— E. Bánya —

Cel mai mare pepene verde de pe aceste meleaguri

Cele mai noi soiuri

La Medgyesegyháza — Festivalul lubenițelor

Între 7 și 9 august 1998 la Medgyesegyháza s-a organizat Festivalul lubenițelor.

În aceste trei zile, cei care au vizitat și s-au interesat de programul festivalului au avut ocazia să participe la cele mai variate programe de muzică, dans popular, disco.

Iar producătorii au putut să asculte prelegeri speciale despre cultivarea pepenilor verzi, fără semințe, din gura celor mai buni specialiști din Ungaria. Sîmbătă, produ-

cătorii de lubeniță au avut ocazia să participe la concursul „Cea mai mare lubeniță, concurs cîștigat de un localnic cu un pepene uriaș, ce a avut o greutate de 21,7 kg.

Să cumpăr, să aleg din cele mai bune lubenițe nu am avut ocazia. Totuși la intrarea tîrgului am reușit să cumpăr o lubeniță, dar nu am avut noroc cu ea, a avut gust de castraveți.

Șt. Oroian

Tabără de creație la Bedeu

Deși vacanța e lungă, cu gândul la începutul anului școlar, cei mai mulți copii își amintesc cu drag de zilele petrecute fie undeva în tabără, fie cu părinții la odihnă sau călătorind prin plaiuri pitorești.

Pentru copiii rămași acasă tot mai multe școli din țară organizează în timpul vacanței de vară diferite tabere, în care copiii care nu sînt plecați în stațiuni de odihnă, care nu stau în timpul vacanței la bunici sau rude, pot petrece timpul instructiv și plăcut într-un mediu deosebit de cel obișnuit, dar totuși la școală.

O asemenea tabără de creație a fost organizată pentru a două oară și de direcțiunea școlii generale din Bedeu. Programul șantierului, întocmit de conducerea școlii locale și îndrumat de profesorul de desen Iosif Ōcs și de maestrul artei populare Sidonia Oláh din Pocei a fost bogat și variat. Tinerii, avînd posibilitatea de a desena în natură și după model, au putut face cunoștință și cu secretele țesutului.

În felul acesta copiii din Bedeu s-au simțit bine la școală și în vacanță, iar părinții lor au putut lucra liniștiți – puștii au fost în mîini bune.

– tj –

GALERIA COPIILOR

Zsolt Papp, Bedeu, participant al taberei de creație

Selecție pentru burse de studii în România

Statul român și în acest an a pus la dispoziția tinerilor de etnie română din Ungaria 10 locuri pentru învățămîntul superior și două locuri pentru doctorat fără frecvență. Domeniile de studii prioritare, conform hotărîrii guvernului român nr. 689/1994, sînt filologia, teologia, dreptul, ecologia, filozofia, economia, arta și istoria.

Selecția candidaților a avut loc în săptămîna trecută la sediul *Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria* și a fost făcută de o comisie mixtă a Ministerului Afacerilor Externe și Ministerului Educației Naționale din România.

În imagine: moment de la selecția candidaților.

– tj –

AL. MITRU

Lupul vînător

Nu vinde pielea iepurilor din pădure... Și nu oricine suflă-n corn e vînător!...

Lupul făcuse multe-n viața lui: prinsese fel de fel de animale și le mîncase. Nu se dădea napoi nici de la oameni.

Făcuse multe... Și îi știau cu toții frica.

Da' vine-o vreme cînd te lasă și tinerețea. Dinții îți cad, privirea ți-e cețoasă, picioarele parcă au tremurici. Nu poți mîncă orice.

Iar în pădure, dragii mei, nu e ca între oameni, nu are cine să te-ajute la bătrînețe, la vreme de nevoie. Și-n zilele cînd vine bătrînețea nu-i nici o carne așa de bună, pentru masele slăbite, decît carnea de iepuraș.

Iar lupul, tot fâlos, precum îl știm.

S-a dus la regele pădurii, la urs. Era bătrîn și ursul. Îi prindea și lui bine puțină carne moale.

S-a dus la urs, și-a dres oleacă vocea, a dat pe spate capul și a urlat – puțin dogit, nu-i vorbă – a izbutit înșă să facă față.

– Măria ta, a spus, Tomiță iepurașul și cu toți frații lui fac numai rău pădurii. Rod rădăcini, mlădițe, or să cadă copaci!... Și o să piară poporul tău de fiare... Dă-mi mie voie să fac război cu iepurii, să-i nimicesc... Și... (i-a șoptit la ureche), jumătate din carne ți-o dăruie ție!

A auzit ursul de carne și s-a înviorat:

– Așa e! a mormăit. Nu face decît rău! E mult mai rău Tomiță decît oricare fiară. Să-l nimicești. Și... (tot în șoaptă i-a spus) jumătate din carne va fi a mea...

Au bătut laba.

A căutat lupul, nu știu unde, un arc și o mulțime de săgeți, un corn de vînătoare, a luat cu sine și trei vulpi (legate, cum țin vînătorii cîinii), o traistă cu bucate și o ploscă plină cu vin.

A sunat tare din corn și a plecat...

S-a întîlnit cu pădurarul.

– Unde te duci, măi lupule?

– Mă duc la vînătoare!... Vreau să ucid toți iepurașii, și ție-ți dau blănițele...

– De umbli după iepuri mulți, nu prinzi nici unul! A zis omul. Și de ce suni din corn?

– Să știe iepurii că viu și să se teamă...

– Pisica, dacă are clopoței, nu prinde șoareci! A mai zis omul. Și-apoi, la vînătoare, lupule, e ca la orișice, nu cu lopata, ci cu judecata... Și vulpile ce-s după tine, de ce le-ai luat?

– Sînt cîinii mei, sînt cîinii vînătorești! A răspuns lupul.

A plecat lupul mai departe. De ici sărea un iepure... Din colo, altul...

O lua-ntr-o parte lupul, pe urmă într-alta... Privea cruciș, că-i țîșneau iepurii din față și din spate...

Și-atît l-au alergat, l-au păcălit, au rîs de el, zile și săptămîni întregi, că, pîn-la urmă, a căzut lupul în brînci, cu botul în pămînt...

Au căzut vulpile alături de el!

Cînd l-au văzut pe lup și vulpile la rînd, căzuți cu toții de oboseală, au năvălit Tomiță și iepurașii, au mîncat tot ce-avea în traistă lupul și i-au băut vinul din ploscă.

A stat așa lupul, vreme îndelungată. Cînd și-a venit în fire, s-a ridicat cu greu și a pornit spre casă.

Se depărtase tare de ea și avea cale lungă. A mers o zi, a mers o săptămînă.

S-a întîlnit din nou cu pădurarul.

– De unde vii, măi lupule? l-a întrebat.

– Vin de la vînătoare!

– Unde-s blănițele de iepuri? Sînt în traistă?...

– Mi-au mîncat iepurii și ce-am avut...

– Da-n ploscă mai ai vin?

– Nu am nici apă chioară.

– Și cîinii tăi de vînătoare unde sînt?

– I-am mîncat eu pe toți!...

(Mîncase vulpile pe drum, de foame!...)

A început să rîdă pădurarul. Și lupul a plecat spre casă, cu capu-n jos.

De vorbă cu handbalista

Florica Buda din Arad, golgheteră în Ungaria

După câteva încercări nereușite, spre bucuria mea, am avut norocul să stau de vorbă câteva minute cu **Florica Buda**, tînăra handbalistă (28 ani), originară din România (Arad), din cadrul Clubului de Handbal Feminin din Békéscsaba, golghetera ultimului *Campionat Național de Handbal Feminin, Diviza I*. În cursul discuției noastre am aflat printre altele despre prezența sa în Ungaria, activitatea sportivă, realizări și planuri.

– Aveți domiciliul în Arad, cum ați ajuns în Ungaria?

– Locuiesc cu familia în Arad, despre origine aș aminti atât: tata – ceangău, mama e de origine română. În țară am venit datorită sportului, mai precis handbalului. În 1994 am ajuns la echipa „Vasas” din Budapesta, unde nu m-am simțit prea bine. Nu prea-mi plăcea atmosfera de echipă, nu am păstrat amintiri plăcute din această perioadă. Pe urmă am fost solicitată să vin să joc în echipa din reședința Békéscsaba. Această invitație am primit-o cu mare satisfacție. Astfel, din 1996 sînt aici, la această echipă.

– Cum vă simțiți în acest mediu?

– Am fost primită cu căldură deosebită și trebuie să mărturisesc sincer că mă simt foarte bine. La Budapesta mi-a fost foarte greu, mai ales din cauza limbii. Nu știam încă destul de bine ungurește, din pricina aceasta m-am descurcat cam greu. Credeam c-am priceput despre ce se vorbea, de fapt mereu înțelegeam greșit ceea ce mi se spunea. Românește nimeni nu vorbea, dar problema era că nici în engleză sau germană nu vorbeau în echipă, iar antrenorul știa franceza, ceea ce însă eu nu știu. Aici totul e altfel. În această regiune, aproape de frontieră sînt mulți români. Chiar în echipă am o colegă cu care joc de unsprezece ani – Cornelia, cu care pot să conversez românește, iar dacă vorbim ungurește, am noroc că mă corectează cînd greșesc.

– Cum a început cariera sportivă?

– 16 ani au trecut deja de cînd practic acest sport, de cînd „bat mingea”. Un secret de-al meu e că la început nu eram atrasă de handbal, ci am vrut să fac volei. Atunci, la Arad încă nu era echipă, deci nu aveam încotro. Întîmplător, pe coridor m-a auzit antrenoarea de handbal

ce-aș dori, și mi-a zis că de ce nu trec la handbal, e un sport tot cu mingea. Imediat am răspuns cu „bine” și așa am ajuns la handbal. De altfel îmi place sportul în general, mai ales cel cu mingea: baschetul, voleiul etc.

– Din cauza sportului ați avut și un „accident”, de pe urmele căruia suferiți și azi.

– Da, din păcate. Cu ani în urmă, la un cantonament din Baia-Mare m-am rostogolit pe munte în jos și mi-am rupt niște coaste și coloana la fel mi-am aranjat-o. Am avut noroc cu un copac care-mi era-n drum, altfel... Accidentul mi-a aran-

jat toată viața, am un picior mai scurt din cauza aceasta, am probleme cu inelele coloanei, iar despre durerile mari mai bine să nu vorbim....

– Ați luat titlul de golgheter la ultimul campionat național, pentru care vă felicităm și noi.

– Sincere mulțumiri. Cum am primit acest titlu? Nu știu. Cel mai mare ajutor l-a însemnat echipa. Singură n-aș fi reușit să dau atîtea goluri (213 la număr), mai ales că acesta e un sport de echipă. Fetele au jucat pe mîna mea, și le mulțumesc și pe această cale, fiindcă colegele m-au ajutat să iau acest titlu. Cînd am

jucat în țară, în '92-'93, am mai primit titlul de golgheter în Liga a II-a de la noi, dar aici e pentru prima oară. Într-un fel mă bucur că le-am întrecut pe fetele de la echipele mai mari, cum e de pildă „Dunaferr”.

– La ce vă așteptați în viitor?

– Sper că și la anul o să iau acest titlu, dar o să fie foarte greu. Totul e în nesigurantă – multe echipe se întăresc, altele dispar. Din fericire echipa din Békéscsaba va rămîne și pe mai departe și sper să rămîn și eu încă vreo doi ani, poate și mai mulți.

– Oferte ați primit din alte părți?

– Am fost solicitată să joc la Kiskunhalas. Din străinătate am primit ofertă din Italia, iar din România, din Timișoara și Galați. În țară nu aș accepta, pentru că din păcate nici nu ești plătit pentru ceea ce faci și nici considerația oamenilor de pe stradă nu există față de sportiv. Aici te opresc, te întreabă, te felicită. Îmi pare rău că la mine în țară sportul nu e considerat încă ca o meserie serioasă.

– Ce planuri de alt gen aveți, ce vă preocupă în timpul liber?

– Cînd am timp liber fac rebus, mă plimb în parcul din cartierul Lencsési cînd e timp frumos, mă uit la filme, citesc și învăț, fiindcă sînt studentă în România la cursuri fără frecvență, Facultatea de drept, unde neapărat aș dori să-mi termin studiile. Cînd sînt mai liberă, la sfîrșit de săptămîină, întotdeauna mă folosesc de ocazie și merg acasă, la familie.

– Ce le transmiteți românilor din Ungaria?

– Am auzit despre faptul că în această zonă sînt mulți români, chiar cunosc cîte-unul. Mi-ar face mare plăcere să fiu în mijlocul lor, fiindcă dacă-mi vorbesc limba, mă simt ca acasă. Știu despre liceul românesc din Giula, de pildă, unde a făcut vizită și președintele Emil Constantinescu. Dacă voi fi invitată, voi primi cu drag orice posibilitate de a petrece împreună cîteva ore, minute cu românii din Ungaria.

– Vă așteptăm printre noi, mulțumindu-vă pentru interviu și vă felicităm încă o dată pentru titlul nobil, dorindu-vă noi succese și în viitor!

– E. Bányai –

*Cititorilor de
limbă română, multe
salutări și fericire.
Buda Florica*

Mulți locuitori ai țării noastre își petrec concediul de vară pe malurile lacului Balaton. Nu este ieftin să te odihnești acolo, dar te costă mai puțin decît să călătorești pe vreun litoral din țările vecine – fiindcă majoritatea familiilor cu copii își planifică vacanța de vară lîngă apă, fie aceasta un rîu, un lac sau tocmai o mare.

În anul acesta am putut petrece cu copiii mei două săptămîni la Balatonszéplak, unde m-a surprins o sumedenie de lucruri. În primul rînd: prețurile piperate. Pentru acei oameni care doresc să viziteze o localitate de pe țărmul lacului Balaton, voi înșira cîteva anomalii „strigătoare”. Pentru un porumb fiert se cere chiar și 150 de forinți, pentru o înghețată de la 80 de forinți în sus, pentru o ilustrată obișnuită a fost un loc unde au cerut 50 de forinți (față de prețul normal dintre 12-20 de forinți)... Iar dacă cineva dorește să facă o călătorie în grup cu vaporul de la Siófok la Tihany, excursie care conține o vizită la mănăstire, un prînz și returul, să se aștepte la un bilet de 3900 de forinți (pentru adulți) și 2700 de forinți (pentru copii). Oricum împărțim și înmulțim, o familie cu patru membri trebuie să sacrifice peste zece mii de forinți pentru o astfel de călătorie de o zi.

Al doilea lucru ciudat a fost modul în care ospitalierele unități de servire se pregătesc pentru primirea turiștilor. Peste tot anunțuri în două limbi: în limba maghiară și în limba germană. Restaurantele, chioșcurile, chiar și vînzătorii ambulanti (care se plimbă pe mal întreaga zi) și-au oferit în ambele limbi mîncărurile, băuturile, bucatele de-ale gurii și celelalte lucruri de vînzare. De altfel majoritatea turiștilor au sosit din Germania și mai puțini din țările slave. Acest lucru întărește concluzia că în fața economiei de piață, specificul național pălește!

Dar a fost și ce m-a surprins în mod îmbucurător. Restaurantele au servit porții mari de mîncare, dar la prețuri convenabile. (Nu asta se poate spune despre vînzătorii

de legume și fructe. Nici măcar caisele și piersicile, care se cultivă în apropiere nu s-au vîndut ieftin, ci dimpotrivă...)

Pentru un bilet de parcare cu mașina s-au cerut în general 100 de forinți pentru o oră și cam 500 de forinți pentru taxa de o zi. S-au putut închiria și motociclete – 3000 de forinți pentru o zi – și biciclete – între 1000-2000 de forinți tot pentru o zi.

Însă m-am întîlnit și cu situații, legate de infrastructură, care m-au uimit. Odihnindu-ne la Balatonszéplak, „am avut ocazia” să aștept ore lungi pentru a putea da un telefon acasă, deoarece în întreaga localitate se găseau doar patru-cinci cabine de telefon. Apoi, nu am găsit farmacie (doar în apropiere, la Siófok) – ceea ce este foarte ciudat dacă ne gîndim la numărul turiștilor, la proporția copiilor sau la posibilele accidente...

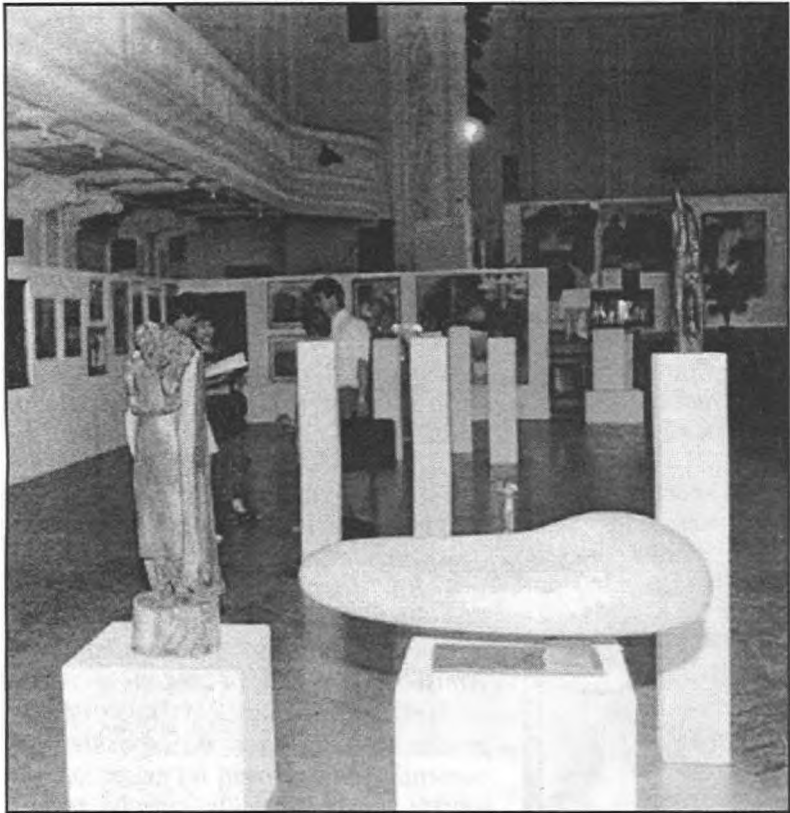
Din păcate, în cursul drumului am văzut clădiri cu parcuri uriașe, acum goale, care cu cîțiva ani în urmă răsunau de glasul copiilor, clădiri care cîndva funcționau ca tabere pentru tineret, iar azi stau părăsite. Ce bine ar fi dacă forurile competente împreună cu gazdele acestor proprietăți ar încerca din nou să redea sutelor de copii posibilitatea de a petrece cîteva săptămîni pe „litoralul maghiar”, în aceste clădiri de pe mal!

De altfel, precum se spune în ultimii cîțiva ani, într-adevăr, apa lacului este curată, malul este îngrijit. Lîngă hotelul nostru – spre bucuria copilașilor – trăiau și cîteva lebede și rațe sălbatice: în fiecare seară ele se apropiau de copilași de pe țărm și așteptau bucățelele de piine aruncate în apă...

Deci, dacă cineva se hotărăște doar în zilele acestea să viziteze cel mai mare lac din Ungaria, să țină seamă și de aceste cîteva informații, nu prea încurajatoare din punct de vedere material.

– anra –

Balatonul – un mal bilingvo

Cel de-al XV-lea „Salon de vară” în Sala Bartók din Debrețin

În luna august, locuitorii orașului și turiștii sosiți la Debrețin pot vizita și admira (în Sala Bartók a Hotelului Aranybika), cel de-al XV-lea „Salon de vară”. Tematica acestei expoziții naționale este „*Omagiu eroilor revoluției din 1848-49*”. Această retrospectivă de artă plastică e organizată de Centrul Cultural Kölcsey din Debrețin.

Spectacolul lui Silviu Purcărete „Orestia” a plecat în lume

După ce „*Ubu rege*”, „*Titus Andronicus*”, „*Phedra*”, „*Danaidele*”, adică spectacolele lui Silviu Purcărete, montate în special cu Trupa Teatrului Național din Craiova, au bătut globul în lung și în lat, și acum a venit rândul ultimei montări a regizorului, cu aceeași trupă, să-și înceapă turneele în lume. „*Orestia*”, după Eschil, avea pe lista de colaborări (suport material, evident) Ruhrfestspiele Recklinghausen, trupa și-a onorat luna aceasta obligația de a prezenta spectacolul în fața publicului de la festivalul respectiv și a făcut-o într-un spațiu neconvențional numit „hala de fier a lui Marl”, „mina August Victoria”. Ecourile „*Danaidelor*” nu se stinseseră încă și cronicarii amintesc cum, anul trecut, „publicul a fost în delir, a ovaționat minute în șir iar presa vorbea despre un miracol teatral și îl slăvea pe român ca pe un magician al scenei și un om al formelor de teatru mărețe”. Și „*Orestia*” a fost sărbătorită de public „cu aplauze și aclamații”. Ce spun specialiștii?

Gunther Henneke, de pildă: „Purcărete (atras de textele antice) se pricepe să aducă depărtarea aproape. Nu prin modernisme ieftine, ci luând ceea ce e serios în serios. Pentru aceasta, inventează imagini cu forță arhaică și încărcate de semne: tragedia devine contemporană, realizabilă...”. El ar fi „o rocă primară, care conduce înapoi spre forțele inițiale ale tragediilor antice”. Și, „înainte de toate, românul este un magician al imaginilor. Până în amănunt. Până la modul cum conduce corul, cum creează atmosfera prin intermediul luminii și sunetelor, cum aduce tensiunea mereu pe noi culmi”.

Rainer Wanzelins găsește „*Orestia*” „îneacă în frumusețe”, o formulare care închide în ea și admirația pentru transcrierea tragediei în imagini și reproșul pentru excesul acestora. Cert este că, în partea finală îndeosebi, imaginile sunt citite aproape contradictoriu de la un cronicar la altul. Dacă un critic vede, aici, trecerea de la barbarie la societatea democratică, un altul descifrează un mesaj sumbru și consideră că „spectacolul sfârșește cu un recviem întunecat”, care ar arăta că „perspectivele nu sunt bune”. Altul găsește imaginile „eruptive și elegiace” ș.a.m.d.

Indiferent ce și cum au descoperit specialiștii „Bild” spune că a fost „un succes nebun!”: „Minute în șir de aplauze.”

(F. Ichim)

(România liberă, luni, 29 iunie 1998)

La Muzeul Déri din Debrețin – Expoziție de textile populare

Trei țări, trei regiuni, trei orașe în oglinda folclorului

Vineri, 7 august a.c., în sălile Muzeului Déri din Debrețin, s-a deschis o expoziție de textile populare, din colecția Muzeului Déri din Debrețin, a Muzeului Țării Crișurilor din Oradea și a Muzeului din Lublin (Polonia). Fiind onorat de invitația personală a domnului director Aurel Chiriac, am luat parte la deschiderea festivă a expoziției.

E adevărat că cu mică întârziere am ajuns în fața muzeului, din lăuntru se strecura ritmul muzicii populare românești în interpretarea Formației Szeredás, apoi această formație, ca preludiu, ne-a prezentat și muzică populară maghiară și poloneză.

În ciuda acestei călduri din miezul verii, sala de expoziții a fost plină. Directorul Muzeului Déri din Debrețin a subliniat importanța acestei întâlniri trilaterale. Adresându-se publicului a salutat cu mult drag oaspeții sosiți din România și Polonia. Vernisajul s-a prelungit puțin, deoarece în afară de directorul Muzeului Déri au luat cuvântul și reprezentanții muzeelor înfrățite. Din partea României a luat cuvântul doamna Sandra Larionescu, consilier în Ministerul Culturii, Direcția Muzee și Colecții, precum și domnul director Aurel Chiriac din partea

Muzeului Țării Crișurilor. În vârtejul vernisajului – spre bucuria mea personală – am avut ocazia să mă întâlnesc cu reprezentanții Asociației românilor din Leta-Mare și cu alte fețe cunoscute din Ungaria.

După ce au plecat vizitatorii și s-a făcut liniște, am avut ocazia de a vedea expoziția în întregime, desemnându-mi-se o viziune clară despre concepția organizatorilor, care au dorit și au și reușit să ne transmită o imagine omogenă despre această ramură a folclorului, prin obiectele expuse, dovedind totodată că fiecare popor are un limbaj specific, care este numai al lui și nu e necesar să fii folclorist pentru ca să descoperi și să găsești ceea ce este comun la fiecare în prelucrarea materiilor prime, în cîneap, bumbac și lînă.

Uneltele de prelucrare a materialului sînt adevărate sculpturi cioplite în lemn. Am rămas impresionat de cele văzute, de culori, de ornamentele textilelor și de forma uneltelor, de toate cele văzute și am simțit – ca în multe alte cazuri – că în cultură nu mai există de mult granițe, fie folclor, fie teatru, fie artă plastică.

Șt. Oroian

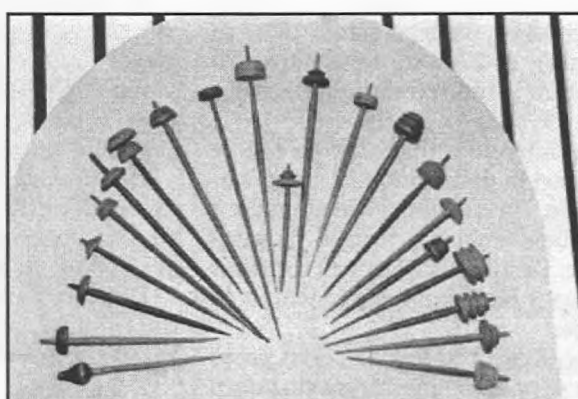
Formația Szeredás

Sandra Larionescu

Textile populare românești din colecția Muzeului Țării Crișurilor din Oradea

Fusuri

Obiecte de prelucrarea textilelor

Programul
MTV1Az MTV
műsora

Augustus 17. hétfő

5.50 Nap-kele 9.35 Bor és hatalom (sp. Sor.) 10.05 A sárkány és a kígyó 10.25 Felhőcske (am. film) 12.00 Déli harangszó 12.10 AKT 12.25 Gazdasági híradó 12.35 Összeállítás a Nap-keltéből 12.45 Lezáratlan akták 12.50 Környezetvédelmi hírek 13.05 Bauhaus (angol. dok.-film) 14.00 Patrín–Úzenet–Vörbe 14.25 Domovina 14.50 Derrick (német sor.) 15.55 Shakespeare-mesék 16.25 Öregberény (sor.) 17.00 Délutáni rendelés 17.15 Körzeti magazin 17.45 Körzeti híradók 17.55 Peti és Din 18.00 „Engedjétek hozzám!...” 18.10 Mixishow 18.35 Christy (am. sor.) 19.27 Európai időjárási körkép 19.30 Híradó 20.00 Teljes biztonsággal (am. sor.) 20.50 Nyitott száj 21.45 Hírek 21.50 Aktuális 22.15 Kenő 22.20 Transzit 22.50 Államtitok (olasz film)

Augustus 18. kedd

5.50 Nap-kele 9.35 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.10 Repeta – Nyár 11.00 Walt Disney bemutatja (ism.) 12.00 Déli harangszó 12.25 Gazdasági híradók 12.35 Összeállítás a Nap-keltéből 12.45 Lezáratlan akták 12.50 No comment 13.05 Örjárat az égen (sor.) 14.50 Unser Bildschirm 15.15 IV. (Kun) László nyomában (ism.) 16.00 Atlétikai EB 17.00 Gyorssegély 17.15 Ki marad a végén? 17.40 Elettél 17.45 Körzeti híradók 18.00 Katolikus krónika 18.20 Dörmögők kalandjai (bábfilm) 18.35 Christy (am. sor.) 19.27 Európai időjárási körkép 19.30 Híradó 20.00 Tattingers (am. sor.) 20.55 Kriminális 21.25 Telemázi 21.55 Hírek 22.00 Aktuális 22.25 Kenő 22.30 Publikum 23.00 MM-23.05 A Skorpió megeszi az Ikreket reggelire (magyar film).

Augustus 19. szerda

5.50 Nap-kele 9.35 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.10 Repeta–Nyár 11.10 Vannak vidékek legbelül 11.25 Szélkiáltó dalok 11.35 Textilező (ism.) 11.50 Zenélő gyermekek 12.00 Déli harangszó 12.10 AKT 12.25 Gazdasági híradó 12.35 Összeállítás a Nap-keltéből 12.45 Lezáratlan akták 12.50 No comment 13.05 És mégis mozog a Föld (tévéfilm) 14.00 Slovenski utrinka 14.35 Ecranul nostru 15.00 Hrvatska kronika 15.25 Örökségünk 15.35 Titkos küldetés (ausztrál sor.) 16.00 Cimbora 16.25 Öregberény (sor.) 17.00 Civil kurázi 17.15 Körzeti magazinok 17.45 Körzeti híradók 18.00 Kápolna a homokon 18.20 A jóságos fogtündér egerek 18.35 Atlétikai EB 19.27 Európai időjárási körkép 19.30 Híradó 20.00 Kívárok (sor.) 20.35 A gyermeki barát (olasz film) 22.15 Hírek 22.20 Aktuális 22.45 Kenő 22.50 Szabad verseny 23.20 1968 (dokumentumfilm).

Augustus 20. csütörtök

6.00 Nap-kele 7.55 Minden egér szereti a sajtot (báb-film) 8.55 Tisztavadás 10.00 Hawaii – a tollas istenek földje (angol kisfilm) 10.55 Államalapító Szent István király napja 12.00 Déli harangszó 12.05 És mégis mozog a Föld (tévéfilm) 12.55 Desideria és a sárkány gyűrűje (olasz film) 16.10 Atlétikai EB 17.00 Szent Jób körmömet 18.55 Atlétikai EB 19.27 Európai időjárási körkép 19.30 Híradó 20.00 István király (tévéjáték) 21.25 Atlétikai EB 21.45 Talpra, Petőfi! 23.15 Híradó 23.25 Fehér zaj.

Augustus 21. péntek

5.50 Nap-kele 9.35 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.05 Atlétikai EB 12.00 Déli harangszó 12.10 És mégis mozog a Föld (tévéfilm) 13.10 Micike és az Angyalok (tévéfilm) 14.10 A mi Charlie-nk (német sor.) 15.00 A Terra misszió (német sor.) 15.30 Űrgommák (sci-fi sorozat) 16.00 Játék határok nélkül (előzetes) 16.10 A holnap circusza 17.10 NATO Expressz 17.35 Christy (amerikai sor.) 18.20 Atlétikai EB 18.55 Família Kft. 19.27 Európai időjárási körkép 19.30 Híradó 20.00 Visszatérés Edenbe (ausztrál sor.) 20.50 tíz VOLT... (hírek a múltból) 21.00 „Eljen a magyar” 21.55 Kenő 22.00 Atlétikai EB 22.20 Exkluzív 22.40 Agyban nagy (amerikai vígjáték).

Augustus 22. szombat

5.30 Gazdatévé 5.50 Nap-kele 6.00 Híradó 6.10 Közlekedés 6.30 Hírek. Lapszemle 7.00 Híradó 8.00 Jó reggelt ád, Istenem! 8.10 Ficánkoló 8.20 Rajzfilmsztárok parádéja 9.15 Fűrkész történetei 9.50 Lurkó kupa 10.00 Szókimondó 11.05 Szenvedélyek (olasz sor., ism.) 11.55 Szerelmek Saint-Tropez-ban (francia sor.) 12.50 Válaszunk... a nézők telefonjára 13.00 Híradó 13.10 Népzenei magazin 13.35 A kölcsönkapott Föld 14.00 Három kívánság 15.00 Késői találkozás (angol film) 16.30 Játék határok nélkül 16.45 A múzsa csókja 17.10 Repülőshow 17.30 Úton 18.00 Lottóshow 18.25 Atlétikai EB 19.27 Európai időjárási körkép 19.30 Híradó 20.00 Top-show 20.55 Atlétikai EB 21.10 Sok báb közt a gyerek (portugál-spanyol-francia film) 22.55 Show-bályná.

Augustus 23. vasárnap

6.35 Gazdaképző 7.00 Számítógép-jogosítvány 7.25 „Így szól az Úr!” 7.30 Ficánkoló 7.40 Dörmögők kalandjai 7.50 Macskabosszantó 8.35 Rajzfilmsztárok parádéja 9.30 Tévémagiszter (köz művelődési hetilap) 10.25 Anno... 11.00 Atlétikai EB 12.00 Déli harangszó 12.05 Szerencsepercek 12.30 Jani házhöz megy... 13.05 Vészhelyzet (am. film, ism.) 14.40 Taljánok Csizmaországban... (sor.) 15.10 Elettél 15.40 Örömhír 16.05 Walt Disney bemutatja 17.10 Minden, ami zene 17.15 In memoriam Leonard Bernstein 18.05 Helló, világ! 18.53 Európai időjárási körkép 19.00 A Hét 20.00 Játék határok nélkül 21.20 Ój meg újra! (angol film) 23.00 Atlétikai EB.

Programul
TV2A TV2
műsora

6.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 Igazi szellemirtók. Rajz-film. 9.25 Aki bűjt, aki nem. (sorozat) 9.50 Aki bűjt, aki nem (am. sor.) 10.15 Magnum 11.05 Szerencsekerék (ism.) 11.35 Satóbbi 12.30 Egérfogó 13.05 Csupa-csupa élet 13.30 Közvetlen ajánlat 14.00 Stádium 14.10 Hétköznapi tudománya 14.40 Satóbbi (ism.) 15.40 A tegnap csodái 15.50 Szentanú (ang. sor.) 16.15 A következő áldozat (brazil sorozat) 17.05 Csupa-csupa élet (ném. sor.) 17.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 18.00 Mindent tudni akarok! 18.05 Kobra (am. sor.) 19.00 Tények 19.30 Szerencsekerék 19.55 Kórház a pálmák alatt (német sor.) 21.30 Stephanie (német sor) 22.00 Jó estét, Magyarország! 23.00 Petrocelli (am. sor., ism.) 24.00 Stádium 0.15 Satóbbi 0.30 Tények.

6.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 Káposztafalva lakói 9.25 Aki bűjt, aki nem (am. sor.) 9.50 Aki bűjt, aki nem (am. sor.) 10.15 Magnum 11.05 Szerencsekerék (ism.) 11.35 Satóbbi 12.30 Lacikonyha 13.05 Csupa-csupa élet (ism.) 13.30 Közvetlen ajánlat 14.00 Stádium 14.10 Kik 14.40 Satóbbi (ism.) 15.40 A tegnap csodái 15.50 A szentanú (ang. sor.) 16.15 A következő áldozat (brazil sor.) 17.05 Csupa-csupa élet (német sor.) 17.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 18.00 Mindent tudni akarok! 18.05 Kobra (am. sor.) 19.00 Tények 19.30 Szerencsekerék 19.55 Herkules (am. sor.) 20.45 Privát Kopó (magyar sor.) 21.45 Családban marad (am. sor.) 22.00 Jó estét, Magyarország! 23.00 Super csapat (am. sor., ism.) 24.00 Stádium 0.15 Satóbbi 0.40 Tények.

6.00 Jó reggel, Magyarország! 9.00 Káposztafalva lakói 9.25 Aki bűjt, aki nem (am. sor.) 10.15 Magnum 11.05 Szerencsekerék (ism.) 11.35 Satóbbi 12.30 Gyökereink 13.05 Csupa-csupa élet 13.30 Közvetlen ajánlat 14.00 Stádium 14.10 Titokzatos természet 14.40 Satóbbi (ism.) 15.40 A tegnap csodái 15.50 Szentanú (ang. sor.) 16.15 A következő áldozat (brazil sor.) 17.05 Csupa-csupa élet (ném. sor.) 17.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 18.00 Mindent tudni akarok! 18.05 Kobra (am. sor.) 19.00 Tények 19.30 Szerencsekerék 19.55 Miért éppen Alaszka? (am. sor.) 20.45 A hegyi doktor (ném. sor.) 21.30 Családi kötelékek (am. sor.) 22.00 Jó estét, Magyarország! 23.00 Herkules (am. sor., ism.) 24.00 Stádium 0.15 Satóbbi 0.30 Tények (ism.).

6.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 Káposztafalva lakói 9.25 Aki bűjt, aki nem (am. sor.) 10.15 Magnum 11.05 Szerencsekerék (ism.) 11.35 Egy kis bunyó Párizsban (francia film) 13.05 Családban marad (am. sor.) 13.30 Csupa-csupa élet 13.30 Közvetlen ajánlat 14.00 Stádium 14.10 A festészet titkai. Jan Steen 13.55 Szentanú (ang. sor.) 14.20 Az ifjú Sherlock Homes és a félelem piramisa (amerikai film) 16.15 Petrocelli (am. sor.) 17.05 Csupa-csupa élet (német sor.) 17.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 18.00 Mindent tudni akarok! 18.05 Kobra (am. sor.) 19.00 Tények 19.30 Szerencsekerék 19.55 Dáridó 20.55 Rex felügyelő (német-osztrák sor.) 21.50 Gizella (rockopera) 23.50 Satóbbi 0.15 Tények (ism.).

6.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 Káposztafalva lakói 9.25 Aki bűjt, aki nem (am. sor.) 10.15 Magnum 11.05 Szerencsekerék (ism.) 11.35 Egy veled, barátom! (fr. film) 13.30 Csupa-csupa élet (ism.) 13.55 Szentanú (ang. sor.) 14.20 Óvakodj a törpétől (am. vígjáték) 16.15 Petrocelli (am. sor.) 17.05 Csupa-csupa élet (ném. sor.) 17.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 18.00 Mindent tudni akarok! 18.05 Kobra (am. sor.) 19.00 Tények 19.30 Szerencsekerék 19.55 Polip (olasz sorozat) 21.45 Kabaré! Kabaré! 22.15 Delta kommandó (amerikai film) 0.25 Satóbbi 0.50 Tények (ism.).

6.30 Könyvek könyve 6.55 Pizsamas banánok 7.30 Pufóka 7.55 Sandokan 8.35 Kutyavilág (rajzfilmek) 9.00 Partyzán 9.15 13 és 3/4 éves Adrien Mole titkos naplója (angol sor.) 9.50 Egy úr az úrból. (am. sor.) 10.25 Medison (kanadai sor.) 11.00 Top 10 12.00 Potyautas 12.30 Rinaldo Rinaldini 13.00 Kipősszeállítás 13.15 Fő az étel! 13.20 Gallipoli (amerikai film) 15.15 Családban marad (am. sor.) 15.45 Kakuk! 16.10 Airplane! (am. film) 17.40 Kedves nővérek (német sor.) 18.10 Kastélyszálló (osztrák sorozat) 19.00 Tények 19.30 Szerelem első látásra 20.00 Nindzsa – a megszállt test (amerikai akciófilm) 21.45 A kém (amerikai krimi) 23.13 Don Juan ha nő lett volna (francia erotikus film).

6.30 Könyvek könyve 6.55 Homokvár csak gyerekeknek! 7.35 Mohó úr és bölcs kisasszonyok 8.00 Cápai és Cápai 8.35 Igazi szellemirtók 9.00 Szelek szárnyán (kanadai sor.) 9.50 Szegény ember narancsa (am. sor.) 10.35 Kipősszeállítás 10.50 Wayne világa (amerikai film) 12.30 Hűség az Isten (vallási magazin) 13.00 Sportszenzációk 13.30 A következő áldozat (brazil sor., ism.) 15.20 Családi kötelékek (am. sor., ism.) 15.50 Egy úr az úrból (am. sor., ism.) 16.15 Petrocelli (am. sor.) 17.00 Szelek szárnyán (kanadai sor.) 17.45 Kedves nővérek (német sor.) 18.05 A Super csapat (am. sor.) 19.00 Tények 19.10 Napló 20.00 Közkívánatra! 22.00 Gó! Gó! Gó! Gó!!! 22.50 Bál a Savoyban (operett) 1.40 A festészet titkai 2.10 Napló.

Programul
RTL KlubRTL Klub
műsora

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (amerikai sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub 11.10 Klip Klub (ism.) 11.30 Az első csók (fr. sor., ism.) 12.05 Sliders (am. sor., ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Elettél 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mex. sor.) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.10 Az első csók (fr. sor.) 16.35 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.25 100-ból egy 18.00 Meri vagy nem meri? 18.05 Acapulco akciósorozat (am. sor.) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 A kicsi kocsikalandjai (amerikai vígjáték) 22.00 Vészhelyzet (am. sor.) 22.50 Hírek 23.05 RTL Sport Klub 0.05 Dóra mozija (ism.) 0.35 Fókusz (ism.).

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub 11.10 Klip Klub (ism.) 11.30 Az első csók (fr. sor., ism.) 12.05 Acapulco akciósorozat (am. sor., ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Elettél 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sor.) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.10 Az első csók (francia filmsor.) 16.35 A farm, ahol élünk (am. filmsorozat) 17.25 100-ból egy 18.00 Meri vagy nem meri? 18.05 Acapulco akciósorozat (am. sorozat) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 Lányok porázon (francia vígjáték) 21.30 MMM (Mi, Mennyi, Miért?) 22.30 Hírek 22.45 Zsaruzsenik (német sor., ism.) 23.35 Kettős bevetés (német sor.) 0.25 Fókusz (ism.).

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub 11.10 Klip Klub (ism.) 11.30 Az első csók (fr. sor., ism.) 12.05 Acapulco akciósorozat (am. sorozat, ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Elettél 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sorozat) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.10 Az első csók (francia sorozat) 16.35 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.25 100-ból egy 18.05 Meri vagy nem meri? 18.10 Acapulco akciósorozat (am. sor.) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 Cobra 11 (német sor.) 20.55 Brooklyn South (am. sor.) 21.45 Hírek 22.00 Kész átvérés (ism.) 22.30 A nő hétszer (amerikai film) 0.10 Fókusz (ism.).

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub 11.10 Klip Klub (ism.) 11.30 Az első csók (fr. sor. ism.) 12.05 Acapulco akciósorozat (ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Elettél 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sor.) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.10 Az első csók (fr. sorozat) 16.35 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.25 100-ból egy 18.05 Meri vagy nem meri? 18.10 Acapulco akciósorozat (am. sorozat.) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 Extralarge (olasz sor.) 21.35 Fekete vipera (angol sor.) 22.10 Megdöbbentő világ (riporterek klubja) 23.10 Hírek 23.25 MMM (ism.) 0.25 Fókusz (ism.).

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub (ism.) 11.10 Klip Klub (ism.) 11.30 Az első csók (fr. sorozat, ism.) 12.05 Acapulco akciósorozat (am. sorozat, ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Elettél 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sor., ism.) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.10 Az első csók (fr. filmsorozat) 16.35 A farm, ahol élünk (am. filmsorozat.) 17.25 100-ból egy 18.05 Meri vagy nem meri? 18.10 Acapulco akciósorozat (am. filmsorozat.) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 Tűzróka (amerikai film) 22.20 Életveszélyben 23.20 Híradó 23.35 RTL Night Klub 1.00 Fókusz (ism.).

7.00 Kölyökklub 11.05 Úrapu (amerikai sorozat) 11.30 Enid Blyton kalandfilm-sorozat (amerikai sorozat) 12.00 Bibliai kalandok 12.30 Szeám, táruj! (magyar film) 13.00 Hírek 13.10 Uz Bence (magyar film) 14.30 Csörre töltve 15.25 Bravo Tv (ifjúsági magazin) 17.30 Kedvenc (kisállattartók magazinja) 18.00 ZenEsz 18.30 Fókusz plusz 19.00 Híradó 19.30 Kész átvérés (kandi kamera) 20.00 A Villám (amerikai sci-fi) 21.40 Szellem szimat (amerikai vígjáték) 22.55 Híradó 23.10 Sexi Lissy (német thriller) 0.25 Fókusz plusz (ism.).

7.00 Kölyökklub 11.05 Úrapu (amerikai sorozat) 11.30 Sweet Valley (amerikai sorozat) 11.55 A Dunánál... (nemzetiségi magazin) 12.30 Antenna 13.00 Hírek 13.10 A hópárduc nyomában (természetfilm) 14.05 Életveszélyben (ism.) 15.00 Knight Rider (amerikai sorozat) 15.55 Asterix Britanniában (francia rajzfilm) 17.45 RTL Klub Road Show 18.00 ZenEsz 18.30 Dóra mozija 19.00 Híradó 19.30 Csíflí! (szórakoztató műsor) 20.00 Hindenburg (amerikai film) 22.10 Pusszantlak, drágám! (amerikai sor.) 22.45 Gyilkos sorok (am. sorozat) 23.35 Híradó 23.50 Antenna (ism.) 0.20 A hópárduc nyomában (természetfilm, ism.).

În atenția cititorilor!

**Din motive tehnice
programul TVR
nu ne-a sosit la timp!**

**Dacă doriți
să ne sunați...
...vă stăm la
dispoziție!**

LA TELEFON:
66/361-789,
66/463-152

TELEFAX:
66/463-152

între orele 8.00–15.30

Anunțuri, reclamă, mică publicitate pot fi trimise și prin telefon și telefax la adresa redacției. Le vom publica în cel mai scurt timp, în mod gratuit.

**DRAGI ELEVI,
DRAGI SPORTIVI!**

Administrația Permanentă a Taberelor Școlare din județul Arad vine în întâmpinarea voastră cu multe și variate oferte de petrecere a timpului liber în mod util și plăcut în taberele din:

MONEASA, DEZNA, CĂSOAIA, PAULIȘ, SĂVÎRȘIN.

La fiecare sfârșit de săptămână, în orice anotimp, numai în MONEASA și SĂVÎRȘIN!

A.P.T.S. vă asigură locuri în bazele sale din întreaga țară în tot timpul anului.

Căutați-ne și nu veți regreta!

Telefon: 00 40 75-253703

Vă mulțumim că ne-ați ales.

**Magazinul
Discont**

din centrul comunei Micherechi...

...vă așteaptă cu un sortiment bogat
de produse alimentare
la prețuri accesibile.

Citiți și răspîndiți!

**Foaia
românească**

Micuțele sirene...

Ei au ajuns la Polul Nord... ... dar cu ajutor din afară

- ◆ **1926** Generalul italian Umberto Nobile și exploratorul norvegian Roald Amundsen (care atinsese în premieră Polul Sud la 14 decembrie 1911) survolează pentru prima oară Polul Nord la bordul dirijabilului „Norge” și descoperă că între insulele Svalbard și Alaska nu există pământ.
- ◆ **1926** Amiralul Richard Byrd este primul care aterizează la Polul Nord – probabil primul om care a călcat ghețurile polare.
- ◆ **1928** Entuziasmat de primul său zbor, Nobile revine la Pol cu dirijabilul „Italia” (24 mai). Surprins de furtună, sînt blocați pe o banchiză cu rezerve de hrană pentru 45 de zile, un revolver, un radio și un cort roșu. Amundsen pornește să-i salveze după ce un radioamator captase SOS-ul lansat la cinci zile de la incident, dar moare pe drum. Nobile este recuperat de-abia la 24 iunie, iar restul grupului la 10 iulie.
- ◆ **1958** Submarinul american „Nautilus” este primul care trece pe sub Pol.
- ◆ **1959** Un alt submarin „Skate”, tot american, este primul care iese la suprafață sub Polul Nord, după ce străpunge gheața.
- ◆ **1968** Expediția americanului Ralph Plaisted ajunge la Pol cu două sâni cu motor („pisicile zăpezii”) la 20 aprilie.
- ◆ **1977** Sosește la Polul Nord spărgătorul de gheață sovietic „Arktika”.
- ◆ **1978** Japonezul Naome Uemura este primul care ajunge la Pol doar cu sâni trase de cîini, dar cu sprijin aerian.
- ◆ **1979** Expediția rusului Dimitri Shparo ajunge la Pol pe schiuri și cu sprijin aerian.
- ◆ **1986** Jean-Louise Etienne, francez, reușește aceeași performanță, tot cu sprijin aerian, dar de unul singur.
- ◆ **1990** Spărgătorul de gheață atomic „Rossiya”, din Rusia, efectuează prima croazieră turistică la Polul Nord...

MOZAIC ♦ MOZAIC ♦ MOZAIC

Casa de vară a lui Einstein va fi retrocedată moștenitorilor

Casa de vară a lui Albert Einstein, situată în apropiere de Berlin, confiscată de naziști, devenită apoi reședință pentru oaspeți oficiali în fosta RDG, va fi retrocedată moștenitorilor săi, scria cotidianul german *Berliner Morgenpost*. Informația a fost confirmată de o sursă oficială din Berlin. Einstein a construit casa de la Caputh, în apropiere de Berlin, în 1929, servindu-i drept reședință de vară pînă în 1932. În 1933, Einstein a emigrat în Statele Unite din cauza persecuțiilor naziste. Savantul atomist, laureat al Premiului Nobel pentru fizică în 1921, și-a exprimat apoi dorința ca această casă să devină orfelinat pentru copii evrei. Moștenitorii lui Einstein, mai ales fiica sa, Eva Kayser, vor decide asupra utilizării fostei reședințe de vară a savantului.

Locuitorii Beijingului pierd din înălțime și se îngrașă

Populația masculină a Beijingului a pierdut, în medie, 3,89 cm în înălțime și s-a îngrașat cu mai mult de 3,6 kg, în ultimii patru ani, relevă un studiu oficial, publicat în ziarul tineretului din capitala Chinei, citat de agenția EFE. Femeile urmează aceeași tendință, dar la scară mai mică. Ele au pierdut 2,9 cm în înălțime și s-au îngrașat cu 1,2 kg, relevă studiul întocmit de Comisia pentru Sport din Beijing. Autoritățile sanitare semnalează o creștere a numărului de cazuri de obezitate, în special la copii, explicată prin fenomenul „micul stăpîn”, expresie ce face aluzie la excesul de afecțiune acordat, în China, copiilor singuri la părinți. „Obezitatea este un simbol al bogăției”, a declarat agenției menționate o buinică ce-și însoțea nepotul spre unul din cele 70 restaurante McDonald's din capitala chineză. Schimbările produse în modul de alimentație a populației chineze au generat o creștere a numărului persoanelor care suferă de boli cardiovasculare. Asemenea cazuri se vor dubla în următorii ani, a estimat un medic de la unul din spitalele din Beijing.

Ce le trece unora prin minte?!

— Înzeștrările naturale ale omului pot deveni subiect de recorduri interesante, unele de-a dreptul uluitoare. Astfel, Diane Witt din Worcester, statul american Massachusetts, nu și-a tăiat părul niciodată. Splendida ei podoabă capilară a ajuns la lungimea de 3,15 metri, devenind performera absolută a lumii. Ea dedică cinci ore pe zi îngrijirii „metrajului” care a făcut-o celebră.

— Se pare că italianul Fararre Costello a fost omul cu cele mai multe degete din toate timpurile. Dacă relatările din acea epocă (secolul trecut) sînt corecte, Fararre a beneficiat de douăzeci și patru de degete, din care unsprezece la mîini și treisprezece la picioare (nu se cunosc alte precizări). „Miriapodul”, cum i se spunea, a fost de meserie țîmpelar.

— Un alt italian, călugărul Giovanni Battista Orsenigo, s-a ocupat de proprietatea naturală a altora. Între 1868 și 1904 el a extras fix 2000744 dinți, pe care i-a păstrat în cutii speciale. Asta înseamnă, țineți-vă bine, 185 „smulgeri” pe zi! Culmea, acest record nu este pus sub semnul îndoielii. Pe de altă parte, un colecționar anonim englez susține că posedă, transmis în familie, un dinte a lui Isaac Newton pe care-l consideră inestimabil.

— Într-un spectacol organizat de BBC, un fir de păr al domnișoarei Pam Thy Lan a susținut o greutate de aproape două sute de grame — record mondial de rezistență.

— Generoasă e natura cu unii! Francezul M. Lison a beneficiat de patru generații de dinți, iar englezul Albert Hellwing de „numai” trei!

Rezultate din campionatul de fotbal al Ungariei

Divizia II (NB II)
Giula—Palotás 0-3
Divizia III (NB III)
Bătanja—Jamina SE 0-1
Seria I. a jud. Bichiș
Gyulavári—Micherechi 1-1
Kamut—Aletea 2-0

MICA PUBLICITATE

Petreceți o seară plăcută la
RESTAURANTUL
„Tölgyfa”
din Giula
MÎNCĂRURI ALESE, BĂUTURI
FINE, MUZICĂ!

Magazinul Nyisztor din centrul comunei Micherechi

Vă așteaptă cu un sortiment bogat de produse alimentare la prețuri accesibile.

Tot aici se pot procura folii din polietilenă și material plastic la prețuri convenabile.

Așteptăm cumpărătorii noștri la adresa:

Micherechi, str. Kossuth nr. 105.
Tel.: (66) 375-038

ÎN LIMBA MATERNA — emisiune radiofonică în limba română

17 AUGUST, LUNI (redactor: Eva Iova)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Program religios ecumenic — preluat de la Radio Vocea Evangheliei din Oradea 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.45 Interviu, reportaje, relatări actuale 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

18 AUGUST, MARȚI (redactor: Anamaria Brad)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Reportaje, interviuri din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.45 Personalități celebre în universalitate — rubrica Elenei Munteanu 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

19 AUGUST, MIERCURI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.45 Sport — rubrica lui Adam Bauer 11.53 Avanspremieră „Ecranul nostru” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere

20 AUGUST, JOI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.00 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.45 Nota săptămînii 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

21 AUGUST, VINERI (redactor: Ana Cioca)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20 Români din Voivodina — relatează Cornel Mata din Virșet 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Știri și curiozități din România — relatează

Simona Pele din Timișoara 11.48 Revista presei „Foia românească” 11.50 Avanspremieră emisiunii „Ecranul nostru” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

22 AUGUST, SÎMBĂTĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40 Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 15.00 „Party Time” — magazin de muzică ușoară 15.35 Locuri legendare — rubrica turistică a Recăi Cristian 14.45 Excursie în România — oferte turistice de la Elena Munteanu 15.58 Încheiere.

23 AUGUST, DUMINICĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40—15.20 Retrospectiva săptămînii (spicuri din interviurile, reportajele difuzate în cursul săptămînii) 15.20 Sinteza evenimentelor săptămînii — program informativ preluat de la Radio Budapesta 15.55 Încheiere.

În fiecare seară, între orele 19.00—19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale. Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Avanspremieră emisiunii Ecranului nostru 15 august 1998, sîmbătă, ora 8.50 MTV2

Emisiunea românească din această săptămînă va fi consacrată integral prezentării muzicii și dansului popular, cultivat de frații Botăș din Aletea. Bace Gheorghe și bace Pavel interpretează de foarte mult timp muzică instrumentală din localitatea bichișeană. Unul cu clarinet, iar celălalt cu toba fac de neuitat o muzică ce evocă o atmosferă medievală. Montajul a fost proiectat și la Festivalul Național de Filme din acest an.

Realizator: Tiberiu Boca — Următoarea prezentare: 19 august, ora 14.25 MTV1

FM 92,1 STEREO

RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

5.00—5.30 Actualități BBC 5.30—7.00 Bună dimineața 7.00—7.20 Știri locale 7.30—8.30 Muzică și meditații biblice 8.30—9.30 Predică 9.30—11.00 Lecturi biblice, știri, mesaje creștine și muzică 11.00—12.00 Divina armonie 12.00—13.00 Răspundem ascultătorilor 13.00—13.30 Actualități BBC 13.30—15.00 Lecturi biblice, meditații biblice, muzică 15.00—16.00 Știri, mesaje creștine, muzică 16.00—17.00 Știri, mesaje creștine, muzică 17.00—17.45 Actualități BBC 17.45—18.00 Anunțuri și reclame 18.00—18.45 Reluare: Predică 18.45—19.10 Emisiune pentru copii 19.10—19.30 Muzică 19.30—20.00 Cu brațele deschise 20.00—20.30 Actualități BBC 20.30—21.00 Cartea pe unde radio 21.00—22.00 Emisiune de viață spirituală 22.00—23.00 Predică 23.00—5.00 Nocturna R.V.E. (muzică, meditații biblice, mesaje creștine, lecturi biblice)

RADIO VOCEA EVANGHELIEI PENTRU EUROPA
SW 49 m, zilnic 18.00—18.45
MW 1395 kHz, luni, marți 21.15—21.30

ORTODOXIA

Supliment al săptămânalului **Foia** românească

Anul I Nr. 8.

august 1998

O zi misionară de neuit în parohia Otlaca-Pustă

În duminica din 2 august 1998 care conform calendarului creștin ortodox, este numită cea de-a VIII-a după Rusalii, în parohia ortodoxă din Otlaca-Pustă a avut loc, ca în fiecare an, ziua misionară, zi în care credincioși din mai multe parohii s-au adunat la un loc, ca împreună să se roage și să-L slăvească pe Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh.

Ca de obicei, ziua misionară a început de dimineață cu săvârșirea Sfintei Liturghii, oficiată de părințele paroh **Teodor Roxin** și pr. **Teodor Marc**, continuând după-masă de la ora 14 cu, oficierea *Sfintei Taine a Maslului*. La această Sfântă Slujbă, pe lângă credincioșii parohiei, s-au mai alăturat și credincioși din alte parohii, cum ar fi *Micherechiul* și *Chitighazul*, care au sosit însoțit de preoții parohii. De menționat ar fi prezența, într-un număr foarte mare, a credincioșilor din *Micherechi*, în marea lor majoritate membri ai „*Oastei Domnului*”, care prin cântările și rugăciunile rostite au contribuit semnificativ la frumusețea acestei sărbători.

Sfânta Taină a Maslului a început printr-un cuvânt de învățătură rostit de părințele paroh Pr. T. Roxin, care a dorit să arate însemnătatea și rolul acestei Sfinte Taine, dar și să mulțumească pentru prezența oaspeților din celelalte parohii.

Așa cum știm, și această Sfântă Taină, ca și celelalte, a fost instituită de Mântuitorul Hristos și prin ea s-a dat Apostolilor, iar mai apoi episcopilor și preoților o formă specială de tămăduire a sufletului și a trupului. Cartea Sfântă ne arată că odată cu alegerea și trimiterea celor 12 Apostoli în misiune, Domnul „*le-a dat putere asupra duhurilor necurate, ca să le scoată și să vindece orice boală și orice neputință*”.

... Și mergînd, propovăduiți, zicînd: *s-a apropiat împărăția cerurilor. Pe cei bolnavi vindecați-i, pe cei leproși curățați-i, pe cei morți înviați-i, demonii ocoliți-i, în dar ați primit, în dar să dați*”. (Matei X. 7-8)

Această practică a fost instituită de Mântuitorul păstrîndu-se și astăzi în forma preluată de Sfinții Apostoli și poartă numirea de „*Sfântul Maslu*”.

Tradus în limba noastră (din slava veche), cuvîntul „*maslu*” înseamnă „*untdelemn*”, fiindcă prin ungera cu untdelemn sfințit se acordă vindecare trupească și sufletească bolnavilor, așa cum citim în Sfînta Evanghelie: „*Și demonii mulți scoteau și ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi și se tămăduiau*”. (Marcu 6, 143)

În încheierea Sfintei Slujbe a Maslului, membrii „*Oastei Domnului*” din *Micherechi* au intonat cîteva cîntece specifice momentului și sărbătorii, făcîndu-ne să simțim „cît este de bine cînd frații sînt împreună”.

După cuvintele de încheiere rostite de părințele paroh, care a mulțumit tuturor pentru participare și pentru rugăciuna comună către Părințele Ceresc, ziua misionară s-a încheiat printr-o agapă frățască ce a avut loc la parohia respectivă. Dumnezeu să ne ajute ca împreună să trăim cît mai multe evenimente de înaltare sufletească.

Pr. Florin Olteanu
Chitighaz

Duminica a X-a după Rusalii

Datoriile părinților

Mare a mai fost grija părintelui din Sfînta Evanghelie pentru sănătatea fiului său!

Copilul avea în el pe duhul cel necurat. Demonul îl chinuia cumplit pe bietul băiat. Îl trîntea uneori în foc, alteori în apă, îl făcea să pătimească rău.

Tatăl nenorocitului văzînd chinurile groaznice pe care le suferea copilul, l-a dus mai întîi la Apostoli, crezînd că poate dinșii i-or da de leac. Dar Apostolii nu au putut face nimic băiatului. Atunci părințele s-a îndreptat cu rugămintele către Iisus, dumnezeiescul Învățător din Nazaret, care tămăduia toate bolile și toate neputințele.

„Doamne, ai milă de fiul meu!”

Iisus n-a zăbovit o clipă să vină în ajutorul sărmanului băiat. Pe loc s-a milostivit, a certat pe duhul necurat să iasă din cel bolnav și copilul s-a tămăduit chiar în ceasul acela.

Părinți de aceștia grijulii întîlnim la fiecare pas în zilele noastre. Toți oamenii sînt preocupați de sănătatea copiilor lor. Toți se îngrijorează și se neliniștesc cînd o boală le necăjește odraslele. Se frămîntă, n-au somn, aleargă la medic, cheltuiesc pînă la cel de pe urmă ban, numai să vadă iarăși înflorind sănătatea pe obrajii celor ce sînt bucuria lor, fericirea lor, nădejdea lor.

Foarte bine! A se îngriji de bunăstarea trupească a copiilor este o mare datorie a celor ce le-au dat viață. Dar o datorie mult mai însemnată, mult mai sfîntă este creșterea sufletească a copiilor. Însă aceasta lasă mult de dorit în vremea noastră.

Cei mai mulți părinți nu-și cresc bine copiii, fie că din neștiință, fie că din neglijență, fie că din amîndouă la un loc. Este acesta un mare neajuns. Căci nu-i destul ca un părinte să aibă grija ca cel pe care l-a născut să crească frumos și sănătos. Nu-i destul că se străduiește să dea copiilor hrană, îmbrăcăminte, învățătură, o meserie, un rost de viață. Ci datoria cea mai înaltă a părinților credincioși este să se ostenească să dea copiilor o creștere aleasă și creștinească.

Ce este creșterea copiilor și cum trebuie săvîrșită aceasta?

Noi oamenii nu creștem direct din pămînt cum cresc copacii pădurii sau florile cîmpului. Ci Dumnezeu a vrut ca pînă la o vîrstă destul de înaintată să fim legați de alți oameni, să depindem de ei.

Cînd ne naștem, sîntem cei mai neputincioși dintre toate viețuitoarele lumii, slabi și plîpînzi, neajutorați și fără grai. E adevărat că în firea noastră dintru început stau ascunse însușiri mărețe, posibilități minunate. Dar acestea ca să se poată dezvolta,

au trebuință de trezirea și de îndrumarea unor alte mîini. Și tot pe atît de adevărat este că în firea omenească încă din pruncie zac înclinări rele, porniri urîte. Acestea trebuie scoase, smulse de timpuriu pînă a nu se fi întărit.

Și oare cine este chemat să facă această lucrare de îndrumare, de grădinarie sufletească a ființei copilului? Fără îndoială că acei ce i-au dat viață. Acei care s-au legat în fața sfîntului altar că vor întemeia o familie: părinții!

Pentru că este bine să se țină minte un lucru. Omul este în viață ceea ce l-au făcut părinții. Ceea ce deprinde și învață copilul în casa părintească, aceea este temelia viitorului său întreg. Zestrea lui adevărată este creșterea care a primit-o, cum se zice, „*în cei șapte ani de acasă*”. Și dacă această temelie e subredă, dacă această zestre e săracă, nimic nu se poate face mai tîrziu, sau aproape nimic.

Școala dă știință de carte, armata învață disciplina și mînuirea armelor, meseria învață cum să îți câștigi pîinea, dar casa părintească formează sufletul omului, sufletul din care iese binele sau răul, dragostea sau cruzimea, omenia sau bestialitatea.

De regulă creșterea copiilor se cultivă numai din motive apropiate, strict egoiste. Se crede că trebuie să te ocupi de copil pentru ca el să fie fericit în viață și pentru ca tu să culegi roade mai tîrziu pe urma osteneții tale: să ai parte de sprijin la bătrînețe, de mîngîiere, de recunoștință.

Nu este rău că se privește lucrul astfel. Dar creșterea din casa părintească trebuie urmărită pentru motive mult mai însemnate și mai înalte.

De creșterea copiilor atîrnă viitorul neamului. Printr-însa se garantează viața publică, binele societății și al statului. Părinții sînt pietrele de temelie care susțin edificiul întregii omeniri. Oamenii cinstiți, muncitorii buni, slujbașii conștiincioși, ostașii viteji, preoții devotați, toți sînt roade ale educației de acasă. Iar de veți urmări istoria criminalilor, a tîlharilor, a mișeiilor, a excrocilor, a trădătorilor, a celor ce fac rușine neamului omenesc, veți afla că cea mai adîncă pricină a pierzării lor este creșterea rea din vremea copilăriei.

Deci în mîinile lor stă soarta întregii omeniri. Tot așa în mîinile lor stă și soarta sufletelor celor ce i-au născut. Copilul este o comoară scumpă încredințată vouă de Dumnezeu, de care veți avea a da socoteală. Copilul are un suflet nemuritor și de voi atîrnă în primul rînd mîntuirea sau osîndirea lui.

(Preot dr. St. Slevoacă – Predici duminici și sărbători, ed. Institutului Biblic; București, 1979).

Dumnezeu și destinul universului în concepția lui Dumitru Drăghicescu

Subiectul pe care l-am ales a-l prezenta este titlul unei opere postume, ce așteaptă a fi reeditată. Desigur e interesant a informa cum am ajuns în posesia manuscrisului.

Autorul, celebrul filozof, și-a găsit sfârșitul vieții într-o dramatică sinucidere, în septembrie 1945, fiind terorizat și amenințat cu arestarea.

Volumul a rămas nepotului testamentar, profesorul **Vasile Vețeleanu** care l-a oferit spre editare forurilor religioase din București, dar fără rezultat și astfel a ajuns să se adreseze Mitropoliei din Sibiu, fără succes, dar cu șansa de a lua cunoștință despre el și a mi-l putea asigura.

Din ansamblul numeroaselor volume și studii apărute în țară și în străinătate menționez „Originea și rostul ideii de Dumnezeu”, din 1942; se reține din ultima pagină următoarele:

„În adevăr dacă religia are și ea menirea să ne procure vreo cunoștință, dacă se poate scoate, din analiza credințelor religioase vreo prevedere valabilă, științifică, dacă poate fi și ea știință a ceva, religia este știința destinului omenirii, adevărată și singura știință care ne poate dezvălui și arăta care este sensul vieții noastre în Univers și destinul nostru pe pământ... A căuta destinul omenirii altundeva, este a reedita isprava anecdotică a aceluia care, voind să întâlnească un prieten, l-a căutat prin tot orașul: pe străzi, în piață, la tribunal, la teatru, prin cafenele, prin restaurante, numai acasă la el nu i-a trecut prin minte să-l caute”. (D. Drăghicescu, „Originea și rostul ideii de Dumnezeu”, colecția „Caiete de filozofie”, București, 1942, pag. 106-107.)

În volumul inedit, capitolele ce privesc direct titlul „Dumnezeu și destinul Universului” sînt următoarele: „Evoluția cosmică, structura și evoluția universului”, „Sistemul solar, nașterea pământului și evoluția geologică”, „Evoluția formelor vitale”, „Independența și interdependența materiei, vieții și spiritului”, „Problema originii și începutul Universului” și „Geneza și evoluția divinului în omenire”. Din ansamblul celor 246 de pagini, voi reproduce câteva fragmente edificatoare privind problema enunțată prin titlul comunicării.

Introducerea în problemă este extrem de interesantă, fiindcă impresionant, eternul zbucium sufletesc al omului gânditor, ce de data aceasta este autorul însuși ce se destăinuiește astfel: se pune întrebarea, dacă părțile universului sînt toate mărginite, au un sfârșit și un început în spațiu și timp. Universul în întregime a lui cum este? Infinit, răspunde conștiința noastră, cu drept cuvînt și după mine. Imposibil protestează simțurile. Dacă experiența nu ne dă decît ființe și lucruri mărginite, este inadmisibil ca Universul să fie altfel, are și el

un început și un sfârșit, nefiind decît suma părților care-l compun, care sînt toate limitate, au început și sfârșit. Cum poate fi infinit Universul cînd este compus numai din părți, lucruri și ființe finite?

Cu toate greutățile ce stau în soluționarea problemei, Dumitru Drăghicescu îndrăznește a crede și a formula o soluție, considerînd că: „Spiritul nostru, mirarea, rațiunea noastră răspunde invariabil: Universul este infinit, ca și Dumnezeu, nu are nici sfârșit, nici început. Este firesc ca părțile componente ale Universului, lucrurile, ființele evenimentele să aibă limite în spațiu și timp dar ceea ce este adevărat pentru părțile Universului se poate extrapola și aplica Universului”.

De importanță deosebită (a se reține că în soluționarea problemei originii Universului, Dumitru Drăghicescu implică și pe cea a conceperii lui Dumnezeu care prin comparație apare ca deplin determinabil. Mai explicit, filozoful nostru vrea să spună că dacă ceea ce se prezintă în dimensiuni ce nu putem exprima explicit, nu înseamnă că acel ceva nu există, cît timp rațiunea se justifică deplin.

Epistemologic privind problema, Dumitru Drăghicescu nu susține altceva decît a recunoaște superioritatea rațiunii față de rudimentarele simțuri, formînd următoarea argumentare: „A pune chestiunea începutului Universului este a supune inteligenței spiritului, punctul de vedere al simțurilor. A admite că Universul are un început și un sfârșit este a face ca simțurile să prevaleze asupra rațiunii. Rațiunea respinge această întrebare și o consideră fără răspuns.

Problema originii lumii, originea vieții și a spiritului nu are soluție, și nu are soluție pentru că nu este o problemă, sau dacă este, este numai pentru simțuri, nu pentru rațiunea și spiritul nostru” (pag. 125).

Cu alte cuvinte, Dumitru Drăghicescu atenționează că problema originii Universului, ca și cea a existenței lui Dumnezeu depinde de mentalitatea omului, respectiv de modul său de gîndire și de atitudinea pe care și-o însușește în fața problemelor. Dacă omul, deși gînditor, se lasă pradă impulsiei simțurilor și recunoaște deplină competență minorelor senzații, atunci nu poate concepe nici originea Universului și nici existența lui Dumnezeu. Dacă din contră, acordăm prioritate gîndirii, adică puterii de judecată, atunci găsim și soluția Cosmosului și sîntem întemeiați a crede și în Dumnezeu. În această situație, raționali apar credincioșii iar ateii absurzi, adică tocmai opus tezelor susținute de materialişti.

„Și conștiința sau spiritul, nefiind ceva material, spațiul nu este mare sau mic; el este inspațial și intemporal, deci infinit în spațiu și timp, adică

coextensiv cu spațiul și coetern cu timpul, pe cînd simțurile pe care le are în comun cu viețuitoarele sînt limitate în timp și spațiu ca și corpul în slujba căruia sînt. De aceea spiritul, rațiunea, conștiința noastră sînt incommensurabile cu simțurile: ele sînt infinite, iar simțurile sînt limitate, prea limitate ca și corpul... A pune problema începutului și originii spiritului, vieții și materiei, este a ceda infirmității și îngustimii simțurilor, a subordona rațiunea la simțuri, a renunța la calitatea de om și a ne identifica cu natura animală” (pag. 126).

Luînd drept premise cele anterioare, putem deduce o concluzie deosebit de semnificativă respectiv că: Om autentic nu poate fi decît un credincios, dat fiind că cel căzut total sub autoritatea simțurilor se identifică animalelor. În mod similar, după patru decenii de la așternerea gîndurilor lui Dumitru Drăghicescu, **Victor Kernbach** avea să consemneze: „căci numai animalele n-au religie”. („Biserica în involuție”, Editura politică, București 1984 pag. 463).

Deși titlul operei este: „Dumnezeu și destinul Universului”, constatăm că Dumitru Drăghicescu este în mod deosebit, dacă nu chiar preponderent, preocupat de destinul omului nu atît în Universul cosmic cît în cel social. Drept dovadă, din capitolul: „Geneza și evoluția divinului în omenire”, edificatoare sînt următoarele gînduri nobile: „Pentru ca oamenii să devină, dacă nu chiar zei, dar ceva în felul a ceea ce se cheamă îngeri, fii ai lui Dumnezeu, nu trebuie să se nască și să crească într-un mediu ideal, adică adecvat cu ceea ce este divin în natura lor, adică corespunzător dorințelor și aspirațiilor ale omului, pe care să nu le contrazică, ci să le satisfacă. Pentru aceasta ar trebui ca ambianța cosmică să fie ceea ce se presupune că a fost Paradisul, dar mediul social comunitatea, să fie ceea ce se înțelege prin Cetatea lui Dumnezeu sau Împărăția cerului” (pag. 192).

Realmente, sîntem în fața aspirației supreme atît a religiei, cît și a celor mai generoase gînduri ale filozofiei de împlinire a omului desăvîrșit, pentru care mai reținem: „Pentru a realiza în lume omul ideal, divinul pe care omenirea îl conține în germen, trebuie un mediu cosmic și social ideal. Pentru a deveni ceea ce omul este prin natura sa originară, trebuie ca omenirea să modifice mediul cosmic și social în care trăiește, după modelul Paradisului și al Cetății lui Dumnezeu, din Împărăția cerului” (pag. 192-193).

Ce am mai putea adăuga la toate acestea decît să mulțumim lui Dumnezeu că a învrednicit poporul nostru cu o așa minte luminată, care să dea dovadă de credință temeinică creștină și de înaltă conștiință umană.

Pr. Dr. I. O. Rudeanu

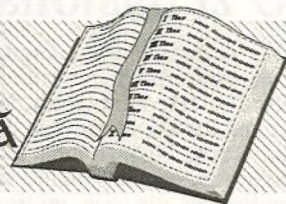
Comunicatul

Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria (în 1997 încă Vicariat) anunță pe toți cetățenii care în anul 1997 au donat 1 la sută din impozitul pe venitul lor personal al anului 1996 Bisericii ortodoxe române din Ungaria, că sumele acumulate au fost folosite pentru acoperirea cheltuielilor de funcționare, mai precis pentru cheltuieli de energie.

Conducerea Episcopiei

Mic dicționar de teologie ortodoxă

Maslul este Sfînta Taină în care prin ungere cu untdelemn sfințit și prin rugăciunea preoților se împărtășește creștinilor harul dumnezeiesc prin care se vindecă bolile sufletului și ale trupului.

Ungerea cu untdelemn a bolnavilor era pe vremea Mîntuitorului cunoscută și practică atît la păgîni cît și la iudei. Vedem Aceasta în parabola Samarineanului milostiv (Luca 10, 34) iar apostolii cînd au fost trimiși înainte de învierea Domnului să propovăduiască pocăința „ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi și-i făceau sănătoși”. (Marcu 6, 13). Mîntuitorul ridică această practică la rangul de Taină. Mărturie ne este textul de la Sfîntul Apostol Iacob 5, 14-15: „De este cineva bolnav între voi să cheme preoții Bisericii să se roage pentru el, ungîndu-l cu untdelemn în numele Domnului. Și rugăciunea credinței va mîntui pe cel bolnav și Domnul îl va ridica și de va fi făcut păcate se vor ierta lui”.

Săvîrșitorii Maslului sînt preoții cum spune Sfîntul Apostol Iacob ceea ce însă nu exclude pe episcopi care avînd plenitudinea harului pot săvîrși toate tainele.

Pentru săvîrșirea Tainei Maslului, Biserica a rînduit să fie șapte preoți după numărul rugăciunilor care se rostesc, dar la nevoie poate fi oficiat și de mai puțini preoți.

Pe baza interpretării mai largi a textului de la Iacob, înțelegînd prin bolnavi nu numai pe cei bolnavi trupește dar și pe cei bolnavi sufletește, cu păcate, se practică Maslul de obște la care participă mai mulți credincioși dornici să se împărtășească cu darurile duhovnicești ale acestei Sfinte Taine. Sfînta Taină a Maslului se cuvine să fie precedată de Taina Mărturisirii.

Biserica ortodoxă română din Otlaca-Pustă